

Tegen de snelle hap

Een denkbeeldige foto van Alice in Wonderland uit de reeks 'Camera oscura' van Jan Vercruyssen.

© Kristien Daem

Het splinternieuwe Leuvense museum M wil niet alleen oude kunst brengen, maar ook de levende kunst van vandaag. De eerste gast is Jan Vercruyssen, die zelf een keuze maakte uit zijn hele werk.

EXPOSITIE

VAN ONZE REDACTEUR
JAN VAN HOVE

LEUVEN | Jan Vercruyssen (Oostende, 1948) is geen gemakkelijke kunstenaar om een nieuw museum mee te openen. Zijn werk behoort tot de conceptuele kunst en heeft een raadselachtig karakter. In de fraaie zalen van het gebouw van Stéphane Beel scheppen de installaties van Vercruyssen een oase van rust en raffinement. Met hun verstilde schoonheid vormen ze een perfect tegenwicht voor de emotionele kracht van Rogier Van der Weyden, die een verdieping lager te bewonderen is. Vercruyssen maakte naam in de jaren 1980. In 1992 werd hij door Jan Hoet geselecteerd om deel te nemen aan de tiende editie van *Documenta* in Kassel, maar hij trok zich terug uit protest tegen het naar zijn gevoel dictatoriale optreden van de Gentse kunstpauze. Sindsdien verdween hij in ons land wat naar de achtergrond, maar hij bleef in het buitenland exposeren. Zijn werk werd opgenomen in toonaangevende musea van hedendaagse kunst. De jongste jaren kent hij vooral succes in Italië. Het werk van Vercruyssen ontstaat in reeksen. Hij kiest een motief om een bepaald idee tot uitdrukking te brengen en begint daarop te variëren zoals een muzikant.

Lege kasten en vergulde lijsten, speelkaarten en erotische prenten, onbespeelbare witte piano's en blaasinstrumenten in blauw glas van Murano behoren tot zijn vormentaal. Vercruyssen maakte zelfportretten waarop zijn gezicht achter een masker verborgen is, en verwerkte in zijn installaties zowel verwijzingen naar *Alice in Wonderland* als naar een gedicht van Pessoa.

De werken van Jan Vercruyssen hebben iets van een ernstig spel

De werken hebben iets van een ernstig spel. Ze zijn beredeneerd en afgewogen. Zonder uitzondering zijn ze ook virtuoos uitgevoerd, vaak in kostbare materialen. Maar wat vooral opvalt, is hun ontoegankelijkheid. Vercruyssen stopte zijn hele oeuvre vol subtiele herinneringen aan de kunstgeschiedenis. Wie zich niet goed documenteert, heeft er het raden naar waarop de kunstenaar alludeert. Op een van zijn werken is bijvoorbeeld een klein kanonnetje te zien, dat ontleend blijkt aan een schilderij van Magritte. De ontoegankelijkheid van Vercruysses werk is een bewuste keuze. Zijn kunst bevat een doorgedreven kritiek op de consumptie-

cultuur die ook in de kunst is doorgedrongen. Kunst is volgens hem niet bedoeld om snel begrepen en weer vergeten te worden. Het is een wereld apart die door de toeschouwer veroverd moet worden.

Fantasie

Kunstenaars die in een ivoren toren verfijnde poëzie bedrijven, zijn niet direct de lievelingen van de mediacultuur. Maar de vreemde wereld die ze scheppen, intrigeert ons wel. Vercruyssen doet een beroep op de fantasie van de toeschouwer. Hij toont geen volledige feiten, maar suggereert mogelijkheden die de kijker naar eigen inzicht kan invullen.

Daarom was het een moedige keuze van het Leuvense museum om met een overzicht van dit weerbarstige oeuvre van start te gaan. De moeite die we willen doen om de vijf eeuwen oude wereld van Rogier Van der Weyden te begrijpen, mag ook voor de kunst van vandaag gevraagd worden.

'Jan Vercruyssen: werken 1975-2009' is te zien in M, Leopold Vanderkeulenstraat 28, Leuven, tot 17 januari, dinsdag tot zondag 10-18 uur, donderdag tot 22 uur, maandag gesloten.

ONLINE
www.mleuven.be

Een piano met niets dan witte toetsen uit de reeks 'M' van Jan Vercruyssen.

© Kristien Daem

Stuk toont tijdgenoten

LEUVEN | Jan Vercruyssen presenteert dit najaar niet alleen zijn eigen werk in het nieuwe museum M, hij maakte ook een tentoonstelling met werk van zijn tijdgenoten in het kunstencentrum Stuk. *Fragmenten van een collectie* omvat installaties, beelden en schilderijen van kunstenaars als Bustamante, Franz West, René Daniëls, Juan Muñoz, Thomas Schütte en Walter Swennen, met wie Vercruyssen een speciale band heeft. 'De meeste stukken komen uit particuliere collecties en uit de depots van musea. Ze zijn dus meestal niet voor het publiek te

zien', zegt Vercruyssen. Hij wil met de tentoonstelling een bepaald moment uit de recente kunstgeschiedenis oproepen. 'De musea hebben vandaag andere prioriteiten, maar mijn generatie is gelukkig nog niet dood. Voor veel jongeren zal het hier de eerste keer zijn dat ze werk te zien krijgen van kunstenaars die ondertussen bijna klassiek geworden zijn.' (jvh)

Stuk, Naamsestraat 96, Leuven, tot 25 oktober.

ONLINE
www.stuk.be